

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvenemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiri- stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravištevno, na katere naj se blagovoljko pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Iz Rusije.

Iz Peterburga 1. avgusta.

[Izv. dop.]

Pozna se Peterburgu, da smo sredi pol-letnega časa. Naša aristokracija, naši najvišji uradniki, od ministrov počenši, naši bogati bankirji, kupci in fabrikantje, sploh kdor le more, šel je na „drevenje“, na deželo, v Rusiji, ali preko ruske meje. Naše časnikarstvo in „Vestniki“ polnijo svoje predale z zimskimi uredniškimi ostanki, nikjer nij pravega življenja. Še celo hercegovinski vstanek ne najde onega glasnega odziva, katerega so po pravici smeli od Rusov drugi Slavjani pričakovati. Rusi so hladnokrven, računajoč narod, ki se počasi ogreje za nove ideje, a tem stalnejši in trdnjejši ostane pri svojih sklepih in namerah. Sicer pa je narod in vlada dvoje, in dokler ne bode skupnega parlamenta in se ne dala večja svoboda časnikarstvu, javno mnenje ne more prodrati, še manj pa na vnanjo politiko uplivati.

„Birž. Vjed.“ menijo, da ne bode prejšnji mir v turških deželah, dokler se kristijanska plemena ne oslobode in se Hercegovina in Bosna ne združijo s Črnogoro. „Ruski Mir“ nahaja razmere Slavjanov v Turčiji neznošljive, a niti jeden niti drugi časnik se ne upa besedice ziniti, da bi bila dolžnost ruskega naroda oziroma ruske vlade, pomagati svojim nesrečnim bratom.

„Ruski Mir“ je 1. avgusta svojega urednika spremenil. Novi urednik, g. Černajev, stopi pred bralce z obširnimi programom, katerega se hoče držati v svojem listu. „Zdaj, ko so nova načela,“ pravi Černajev, „okrepila se, smo dolžni, pokojno in brezstrastno obnašati se k položaju naših notranjih del.

K važnejšim vprašanjem našega notranjega življenja spada delavnost našega zemstva (deželnih zborov). V daljšem razvitku zemstva vidimo najboljšo podlogo za naš napredek v bodočnosti. Priziv celega naroda k vojaški dolžnosti, stavi vse naše moči na stražo proti vnanjim sovražnikom. Torej občinstvo ne more hladno ostati niti pri vprašanjih o organizaciji vojske, od rešenja, katerih zavisi ne samo naša vojskova sposobnost, ampak tudi večje ali manjše breme, padajoče na osebe pri opravljenju vojaške dolžnosti, — niti pri vprašanjih, ki so v zvezi z vojnim budgetom, kateri pogloda znameniti del državnih dohodkov“. Černajev govori dalje o finančnih in gospodarskih reformah, o trgovinskih in železničnih odnošajih in se konečno obrača k vnanji politiki.

„K vprašom (vprašanjem) vnešnje politiki mi budem otnositse s polno samostojnostjo, obraščaja preimuščestveno (pred vsem) vnimanje na tje iz njih, kotorije imjejo neposredstvenoj otnošenje k interesam Rossii. Otnositeljno (glede) slavjanskikh narodov, žizn (življenje) i mnogie nasuščenie (sedanji) interesi kotorih, po našem mnenju, nerazrivno zvezani s buduščnostjo Rossii, „Russkii Mir“ budet soobščat (donašati) podrobniija i obstojateljniija svedenja, ne podderživaja (podpirajoč) odnako, meždu rodstvenimi nam plemenami stremljenji, kotorih Rossia v dannojo minuto podderžat ne možet“.

V „žurnalu ministerstva narodnago prosvješčenja“ berem poročilo o univerzah za 1873 in 1874 leto. Na vseh osmih univerzah je bilo s 1. januarjem 1874 1.569 profesorjev, 503 rednih in 66 izrednih. Zraven svojih predavanj je 74 profesorjev za občinstvo imelo javna predavanja v raznih uni-

verzitetkih mestih. Slušatelj je bilo za vsem 6145, mej temi pravih študentov 5689 in izrednih 456.

Pred senatom se zdaj vrši pravda proti nekim študentom in drugim osobam, ki so širili mej delavci socijalistične brošure in jih skušali zapeljevati k uporu.

Vstanek v Hercegovini.

Iz Spljeta v Dalmaciji je dobil „Slovenski Narod“ v soboto zvečer, ko je bil zadnji broj uže tiskan, sledeči telegram: „Vstaši so obsedli Trebinje. Okolo 12.000 mož čaka turško armado iz Monastira. Pričakuje se velik boj.“

V ponedeljek 9. avgusta zjutraj pak nam prijatelj iz Spljeta zopet telegrafira: „Pri Nevesinji je bil krvav boj. Vstajniki so zmagali. Turška sela povsod okolo so zapaljena. Hajvan zaplenjen. Selim-paša je ranjen. Turki v Kasabu prosijo za mir. Govori se, da bojuje 2000 Črnogorcev z vstajniki.“

Samo v polovici iztisov zadnje nedeljske številke smo mogli uvrstiti naš telegram iz Zagreba, ki poroča o večji zmagi upornikov nad Stolcem, kjer so eno kompanijo Turkov posekali, eno pak prisilili, da je orožje položila.

Iz Darniša se telegrafuje „Obzoru“: „V Črnej gori je bilo 1. avgusta pregledano vse orožje. Pot od Cetinja do Grahova popravljajo se za vojsko in topove voziti. Brzjav je raztegnjen čez vso zemljo.“

Ta novost dokazuje, da se Črna gora pripravlja, na pomoč iti Hercegovcem, kateri se dosedaj tako vrlo držé.

Listek.

Hči starega sodca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

(Dalje.)

IX.

Ali čuješ zvon sile, šumenje bobnov? Gorje, zakletev je uničena.

Fiesko.

Tiha noč je ležala nekaj dnij pozneje nad starodavno Emono.

Ničesar nij bilo čuti, kot grajskega čuvaja, na višini, ki je kričal s hripavim glasom uro, kadar so jela doneti kladiva krog in krog po zvonikih.

Le sem ter tja oglašil se mu je kak vinski bratec, vračajoč se v poznem času z veselo glavo domov, ter oponašal njegov navaden, dolgočasen klic, ki se je razlegal v samotne ulice, postal nekoliko in se hotel

prepričati po mesecu in menda po zvezdah, če je pravična čuvajeva ura. A menda strah pred zvesto zakonsko polovico doma in ostro mestno stražo, ki uže gotovo prežnanj, ter mu vošči trdo klop v temnici, ga predrami, da zopet jame ubirati kamnito pot pod nogami, in izgine, jezeč se menda na ves ta vesoljni svet precej glasno sam pri sebi, za bližnjim oglom.

Vsa okna tihega mesta so davnaj uže zbledela. Le ko bi kdo opazoval na tanko, prepričal bi se, da v prvem nadstropju v hiši mestnega sodnika še svetijo, akoravno so zagrinjala razpeta po njih in nij čuti najmanjšega glasu. In ko bi mogel pogledati kdo skrivaj v dvorano, videl bi bil resno vtopljene možakarje okrog velike mize, napolnjene s pisanji in mnogovrstnimi pismi.

Tamkaj na prvem sedežu sedi mestni sodnik modrega obraza, žarečih pogledov. Videti mu je, da ga pozno posvetovanje s

svojimi prijatelji zanima v največji meri, ter mu razgreva sicer mrklo, blede lice.

„Več nij odlašanja, zdaj ali nikedar, vse je v redu, vse pričakuje le iskrice na naši gromadi, in v trenutku splameni vsa dežela — in cesarski pritisknejo od juga,“ zabičuje sodnik svojemu sosedu, zamišljenemu meščanu na desni.

„Vse je prav, gospod sodnik, le naglica nij bila še nikjer dobra. Mnogo nam še manjka, da moremo upati v zmago.“

Rokodelci so sicer pritrdili, na nje se opira vse, a v okolici, menim, je še premalo poguma. Ravno zdaj še le prijazni župani podpihujejo krepko oglje navdušenosti ubozega ljudstva. In orožja tudi še nij dovolj, vsak dan ga pričakujemo. A o tem je tudi največja nevarnost, da smo lahko izdani, in je trud dolzih tednov marsikatero prečute noči vničen in — naše življenje in svoboda z njim.“

A da tudi Srbija začenja resno misliti kaže to, da so v Beogradu v prvi mah nabrali 4000 gld. in jih Hercegovincem poslali. Tudi drugod po Srbiji so se ustanovili jednaki odbori. Vladni časopis „Vidov dan“, o katerem smo pred nekoliko dnevi tožili, da v tako važnem času ne ve drugega nego proti radikalcem in namišljenim komunistom pridigovati, izpremenil se je čez noč, najbrž ko ga je javno mnenje v Srbiji podučilo, da če on molči, drugi Srbi vendar čujejo in vidijo kaj se v sosednji Hercegovini godi in kaka dolžnost nastaja za Srbijo. „Vidov dan“ prinaša bojevit članek, v katerem mej drugimi pravi:

„Srbija i Crnagora, videči, gde položaj velike evropske politike nije povoljan za spoljašnju (skupno) akciju, a znajući voditi račun o konkretnim činjenicima (faktorji), rešile (odložile) su se, da se za sad posvete unutrašnjem svestranom razvitku, da se spremaju za izvršenje svoga obšteg zadatka. Ali što ne bi niko verovao, to se dešava: sama otomanska porta svojem zlohudom upravom izazivlje dogodjaje, koji, potresajući u njenim evropskim oblastima mir, morajo po prirodi stvari imati nepovoljna upliva i na naš unutrašnji razvitak. Ma koliko vlade v Beogradu i na Cetinju želele odgovoriti zahtevanjima evropske situacije, one ne mogu, da ostanu na zemljištvu, koje su sebi izabrale.

„Kad brat mora, da puškom sebe brani, ne može brat, da mirnim poslovima sebe posvećuje. Vatra koja se tamo radja, razgrijava i naša srca, i mi osjećamo (čutimo) i bol, zbog zla, i potrebu, da ta zla prestanu (nehajo).

„Kad se krv proljeva v Hercegovini, Srbi u Srbiji i Črnoj gori ne mogu ostati ravnodušni, i dotične vlade ne mogu vavučii (zavleči) se u ravnodušnost, te su te vlade prvo i prvo narodne.“

„Naša je misao ta, da se vladaoci Srbije i Crne gore diplomatskim putem zauzmu, da zulumu v Bosni i Hercegovini prestanu, da se uprava tamošnja poboljša, da se narodni, zakonom podjemčeni život, čast i imanje našoj braći obezbedi na cvrt način.“

Razumeje se, da ako srbska vlada posluša, kar jej njen list svetuje, bode vojska gotova. Odgovor Turčije mora biti, da mala od Turčije odvisna Srbija nema vtikati

se v turško vladanje, — vsled tega odgovora pak mora srbska vojska proti Carigradu marširati, Bolgare vzdigniti, črnogorska pak Hercegovino in Bosno preplaviti.

Vodja upora, Ljubibratić, je inteligenten človek, omikan, govori več jezikov in je bil prej v Beogradu srbski vladi na razpolaganje.

Sedaj vendar uže tudi „N. Fr. Pr.“ prihaja k izpoznanju, da upor raste. A v članku nedeljskega lista pravi prav surovo nemška izpoved, da nij tako bolešno človekoljubna (krankhaft human), da bi krvoprelitje obžalovala; naravnost pové, da želi, da bi Turčija potrla za svobodo borečo se rajo. — In tak list pravi poleg tega, da je liberalen!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. avgusta.

Državni zbor avstrijski bode sklican oktobra meseca, kakor oficijozni listi poročajo, menda v tolažbo, da bode potlej konec tisine v notranjej politiki, ki za njih, kakor je videti, vedno le slabo deluje.

Ustavoverci povsod mirujejo. Slaba vest nevspešnega dela in še vedno nedoseženega ponemčenja Avstrije jih morda nevidoma tlači. Samo na Moravskem hočejo zopet enkrat pokričati, za to napravljajo v Novem Jičinu strankin shod ali svoj „partei-tag.“

Na **Hrvatskem** je voljenih 52 narodno vladnih, 16 opozicijskih in 8 poslancev je še voliti.

O **hrvatskih** poslancih pravi „Primorac“ morda ostro sledečo sodbo: „Ima tu, i ima mnogo ljudi, koji su podpisali program tako zvane narodne stranke, smatrajući ga pukim sredstvom, da mogu dokučiti druge svoje težnje, ima jih uskoka iz protivnih tabora, koje ne će rabiti stranka za svoju avrhu ali koje mora kano uskoke uvijek preizrati, ima tu ljudi iz svakoga tabora; rekli bi pače, da je to šarenolika, četa, koja se je sastavila iz svih propalih parlamentarnih stranaka. — Narodna se opozicija može ipak s uspjehom izborne borbe zadovoljiti. Ona će bit na saboru zastupana doduše samo nekolicinom svojih članova, ne moći će vršiti blagotvornu kontrolu i kriepti se za buduću izbornu borbu. U razvoju skorih odnošaja zemlje razvijati će svoju djelatnost, a bude li ju znala razviti muževno i dostojno, može se nadati i skorij pobjedi u narodu.“

Vnanje države.

Srbski proračun za leto 1874 je pokazal en milijon ostanka. Ker se povsod

drugod vedno le o primanjkljajih govori, je to redno finančno stanje v Srbiji jedna izmed veselejših prikaznij.

Iz **Rima** se brzojavlja: Rektor katoliškega seminarja je kardinal-vikarju ukazal, na papeževo željo šolo državnim postavam podvreči. — Torej tudi ultramontanci se bodo s časom udali in z državo in narodom v lepem miru živeli, ne zahtevaje baš samovladstva in jednogospodstva za svojo privilegiranost.

Na otoku **Kuba** Španjci isto tako niso zmožni zateti upora, kakor ne morejo karlističnega gada zuraviti. Poroča se, da so uporniki na Kubi dve trdnjavici ali dva forta iznenadno napali in posadko ujeli.

Na **Irskem** je bila 6. avg. velika narodna svečanost, stoletnica O'Connell, kateri je kakor znano v angleškem parlamentu hrabro in neutrudno branil pravice Ircev in na mnogoštevilnih taborih svoje rojake vzbujal na delo za svobodo. Navzočih je bilo v Dublinu pri procesiji nad 350.000 oseb. Tudi v Bradfordu in Dundee so bile slavnosti.

Nemške države proračun bode tudi za tekoče leto za vojne potrebe veliko večji nego lani. Kam pride svet s tem strahovitim oroževanjem!

Iz Peterburga se javlja, da je v **Asiji** v Khokandu zopet velik državni prevrat. Vstajniki so hana in njegovo družino zapodili. — Gotovo bode zopet Rasi imeli končni dobiček iz tega.

Dopisi.

Iz Vipavske doline 8. avgusta

[Izv. dop.] Kakor čujem, napravi po dolgem spanji Vipavska čitalnica 15. t. m. veselico. O tej priliki dovolite mi, da položim našim rodoljubom resno besedo na srce. Žalost človeka obide, videti, kako nekdan tako živo društvo životari. Če uzroka temu žalostnemu stanju iščemo, ga menda nikjer drugje ne najdemo, nego v našem domačem mejsobnem prepiru. „Čitalnica je ultramontanska, klerikalna, farška!“ to so razlogi, kateri dajo mnogim povod, da se tega narodnega društva ogibljejo.

A gospoda moja, ti razlogi so popolnem ničevi. Jaz ne tajim, da so nekateri družbeniki taki ali taki, a zaradi tega se ne sme celo narodno društvo kaznovati. Nam mora na narodnej stvari ležeče biti in nikdar na osebnostih. Čitalnica je bralno in ne politično društvo. Jaz ne razumem zakaj bi ne mogla liberalen in klerikalen narodnjak drug zraven drugega sedeti in časopise brati. Eden drugega pri

„Ne bodi babjak in strahopetnik,“ pravi zdajci pogumen meščan, zastopnik mestnih rokodelcev, prvemu. „Če more vsak upati tako v svoje ljudi, kot jaz, zmaga je gotova. Težko uže pričakujejo ti hrabri možje prvega migljaja, da planejo vsi za enega, eden za vse, tja, kjer se zaničuje narodna zavest, starodavne svete pravice. Orožja je dovolj, denarja ne manjka, pogum torej! Ako hočete, vdarim jaz prvi z mojo četo, kajti zaupam vam vsem in kmetje so kot skala trdni za meno.“

„Res je, kdor dolgo čaka, slabo izgovori,“ se oglasi zopet drugi preveč pogumno, da mu mora migniti sodnik, naj bolj tiho govori, kajti ako je izdano to društvo, uničeno je vse.

„Tako je, gospod sodnik, le nekoliko pomisleka,“ meni zopet drugi. „Vsi smo poštenejši skupaj in v polnem številu. Danes se jasno izrazimo, kedaj se izpolni težko

pričakovano kaznovanje preširnega tujca.“ — „Ali ne manjka v resnici nikogar izmed nas denes tu?“ povzame nekako posebno resno zdajci sodnik in meri z jasnim očesom svoje tovariše, kakor bi jim hotel reči, da ako bi bilo to, bil bi mirnejši.

„Vsi smo, oglasi se večina glasov. Kogar denes nij tu je strahopetnik, izdajalec, kajti naznanjeno je bilo, da je necojšnja „odložilna noč.“

„Selvanija nij“, pravi resno možak na desni sodnikovi, ki je prvi odsvetoval prenačlenje v današnjem zboru.

„Selvani“, se čuje naenkrat okrog dolzega omizja. „Kje je, zakaj ga nij, kaj pomeni to?“

Sodniku se zmrači lice in molči precej dolgo.

„Poslal sem mu povabilo,“ pravi potem „kakor vam. A slabo zdravje ga zadržuje menda. Zadnje dni se je nekako čudno

spremenil. Opravičenja njegove izostaje mi nij poslal.“

„To bi bil moral, ako je mož,“ pritrdi vsa družba, ter se pomenljivo, osupnjeno pogleduje.

Selvani je strahopetnik, nikdar nij kazal pravega poguma, za delo tudi nij prvi, pritruje siv meščan na levi, kakor da bi hotel reči: „v njem ne izgubimo posebne moči.“

„Ne sodimo prenačlo možje,“ povzame sodnik, hoteč zakriti svoj notranji nemir. „Selvani je pošten, veljaven meščan, le zunajne razmere mu niso ugodne, in kdo je temu kriv?“

V tem trenutku se domisli sodnik svoje neubogljive hčere, ki se protivi njegovej volji, zaničuje imenitnega moža, njene svojeglavnosti nad katero se ubija velikansko delo osvoboda domovine.

(Dalje prih.)

miru pustiti, ter si misliti: „jaz ostanem pri mojih, ti ostani pri katerih hočeš načelih“ in basta. Gospodje! podajte društvu zopet vašo roko in sicer edino za to, ker je — narodno. V pravih društvenih zamorete brati, da je njegov namen širiti omiko mej prostim ljudstvom. Pristopite vi tedaj, da, ako se ta namen dozda ni dosežal, se bode uže vsaj v bodočnosti storilo, če ste v resnici pravi prijatelji ljudstva.

To v resen prevdarek. Ob enem pa vam priporočim, da se tudi mi okoličani obilo prihodnje veselice udeležimo, da položimo temelj regeneriranja vipavske čitalnice.

Iz Notranjskega, 6. avgusta. [Izv. dop.] Naši klerikalni listi v enomer pišejo in trdijo, da sedanje šole niso nič vredne, da se otroci preveč v šolo silijo in jo predolgo obiskujejo, a naposled vendar nič ne znajo. Da bode baje vse kmetijstvo na kant prišlo, ako bodo morali otroci postavno šolo obiskovati itd. itd. Za boga! vprašam vas, kako bi pa morale po vašem šole uredjene biti, katere bi otroci obiskovali, kakor bi se njim in njihovim nešolanim staršem baš zljubilo, da bi se pa vendar v kratkem času vsega potrebnega priučili?! — Jaz menim, da bi moral, po vaših mislih, učitelj skozi celo leto v šoli zlijakom v roci čakati, kdaj bi se komu zljubilo, noter poluskati, da bi mu hitro v glavo vliil, kar je za eno leto predpisanega in potem bi pa zopet eno leto krave pasel, seno grabil, malto nosil, in drugo leto bi se pa zopet ta operacija ponovila, pa bi bilo, kaj ne? — Drugače si jaz tega modrovanja naših klerikalov raztolmačiti ne morem, kajti starši in otroci bi imeli vedno dosta izgovorov, ko bi se jih vprašalo, kdaj imajo, ali bodo imeli čas, v šolo priti, in šola bi bila vedno prazna. Da so sedanje šole slabše, kot so bile pod duhovnim Savvašnikovim nadzorstvom, nam pa tudi dokazati ne morete, magari če se tudi vsi na glavo postavite. Čudno bi vendar bilo, da bi bili vsi tisti učitelji, ki so pod vašo duhovno vlado kot izvrstni ali vsaj dobri sloveli, kar na mah se v same „ničle“ spreobrnil! — Novincev pa v tem kratkem času, kar so baje postale šole „konfessionslos“ (??), tudi na Kranjskem nij toliko ostalo, da bi bili vse šolstvo izpridili. Od kod in od kedaj so naše šole tako neizrečeno oslabele?! — Nemarnežev in zanikernežev je pa bilo v prejšnjih časih mej učiteljstvom mnogo več, kakor dan-denes, kajti nadzoroval jih nij nihče, in da so le za končetno preskušnjo nekoliko uže zastarelih učencev malo opilili, pa je bilo; a sedaj je drugače, tudi zanikernež mora delati in se truditi, ako hoče eksistencijo obdržati, kajti on ne vé niti dneva, ne ure, kdaj ga bode nadzornik s svojim pohodom iznenadil. Da pa tisti otroci, ki so le v šolski zapisnik vpisani, a šolo jako neredno, ali celo nič ne obiskujejo, konec leta čitati, pisati itd. ne znajo, to tudi jaz rad priznam, kajti to je naravno, da tisti, kdor nauka ne sliši, tudi o njem nič vedeti ne more. A izmej tistih, ki so šolo 1 ali 2 leti redno — rečem redno — obiskovali, ne najdeti na celem Notranjskem toliko (ako niso po duhu bolni) takih, da bi toliko čitati, pisati itd. ne znali, kolikor se od njih zahtevati more, kolikor je prstov na roki. Kdo drugi je torej kriv, ako otroci zadostno ne znajo,

kakor neredno šolsko obiskovanje, ki ga pa vi še s tem pospeševati hočete, da starše s svojim, šoli sploh sovražnim pisarjenjem po klerikalnih listih zoper izpolnovanje šolske postave, hujskate. Vi tudi trdite, kaka škoda kmetijstvu iz tega izvira, ako otroci pridno šolo obiskujejo, namesto, da bi staršem pri delu pomagali. Mi mislimo baš nasprotno in smo jako radovedni, koliko kmetij je uže pridno šolsko obiskovanje na boben spravilo.

Iz Zagreba 7. avg. [Izv. dop.] Hercegovski ranjenci, udove in sirote kličejo na pomagaj. V Zagrebu in sploh po celej Hrvatskej in Slavoniji nabirajo se milodari za olajšanje njihovega bednega stanja. Kdor samo količkaj premore, položi svoj dar za nje. Vsi društveni slojevi darujejo: ta desetico, oni goldinar, tretji stotinjak, a v Dalmacijo pošilja zbirni odbor tisočak za tisočakom! Pod pritiskom javnega mnjenja se tudi naši denarni zavodi, naša komercijalna in eskomptna banka, naše hranilnice in naše založnice ne bodo mogle odtegniti občeje darežljivosti. Vsa javna društva bodo redom davala javne predstave v korist Hercegovskih sirot in vdovic. Občinstvo se pa kar trga za vstopnice. Z velikim zadovoljstvom sprejela se je na Hrvatskem vest, da se tudi po Slovenskem z veliko vestjo nabirajo milodari za hercegovske udovice, sirote in ranjence. Slovani imamo mnogo bratov in mej njimi mnogo sirot. Ptujec nam je vzel domovino, nas je potisnil v reve in nadloge, ter nas še potiskuje. Priskočimo drug drugemu na pomoč. Delimo mej soboj, kar kdo več premore nego drugi, in v kolikor je do potrebe drugega. Odrgrajmo si krhelj kruha makar od ust, ter ga podajmo onemu naših bratov, ki drobtinice pobira. To zahteva vseobča humaniteta, to zahteva od nas še posebe sorodstvo hercegovske brače! Sprejmemo hercegovske ranjence pod naše varstvo, hercegovske vdovice pod našo zaščito, smatrajmo hercegovske sirote kot naše otroke. Bodimo njihova zaslomba, njihovi tolažitelji, njihovi odhranitelji. Saj so naši po krvi, po rodu, po mleku, po jeziku, po veri, in recimo po nesreči. Hercegovska siročad stegnje svoje gole roke proti nami, proseči nas solzim okom: bratje dajte nam zaloga! Oče, soprog, brat, pali so v tej borbi za krst častni in slobodo zlatno, Turčin nas je pregnal od ognjišča. Po svetu se ubijamo od kamena do kamena, od nemila do nedraga. Dajte ako boga poznate, pomozite! — Kdor pri takem stanju hitro v žep ne posegne, ta nij človek, nij Slovenec, nij kristijan. Za odkup črnih sužnjav gre marsikater naš goldinar daleč v ptuje kraje, ali niso Hercegovci tudi sužnji? Za razširjenje kristijanske vere se na milijone goldinarjev potroši, ali nij kristijanska vera v Hercegovini tudi v velikej nevarnosti od Mohamedanov do zadnjega iztrebljenja biti? Zeloti kje ste? Pridonesite brzo vsak svoj milodar, če res tako mislite kakor govorite. — Namen denašnjega mojega dopisa je, da obudim darežljivost Slovencev za milodare v korist hercegovskih vdovic in sirot, in za to prosim boga, da bi moje besede na rodovitna tla pala, in za Hercegovce stoteri sad obrodile.

Domače stvari.

— (G. Josip Stritar), znani slovenski pesnik, je imenovan za profesorja na

gimnaziji v Hernalsu pri Dunaji. Govorilo se je, da pride v domovino v Novomesto.

— (Biskup Strossmayer) bode 8. septembra praznoval petindvajsetletnico svojega biskupovanja.

— (Upornikom) v Hercegovini na pomoč je šlo nedeljo večer skozi Ljubljano 30 mož. Želimo jim, da bi dobro dospeli na svoje mesto.

— (Umrli) je g. J. Štefć tukajšnji trgovec, vrli rodoljub in posebno izvrsten narodni agitator pri volitvah, predsednik bezoviške čitalnice, po kratkej bolezni v 38. letu svoje starosti. Lep pogreb včeraj po polu dne je pričal kako je bil čislán.

— (Iz Idrije) se nam piše 8. avg.: Denes je dal tudi pri nas dosluženi deželni brambovec, nemškutarjem verni župan g. Perlitsch „patentirati“: „Močno je prepovedano vsakemu nabirati za „rebeljon“ v Hercegovini. Vsak kdor se bo pregrešil zoper to zapoved, bode se hudo „štrafal“ in oestro kaznoval.“

— (Iz Gorice) se nam piše: Izlet, katerega je imela napraviti goriška čitalnica v soboto 7. t. m. k „novemu svetu“, je bil zaradi neugodnega vremena odložen. Do kedaj, tega še ne vemo. Pa tudi za tega, ki je imel pretečeno soboto biti, nij skoraj polovica čitalničnih udov vedela. Komaj v soboto smo po „Soči“ zvedeli. Je-li to pravo ravnanje čitalničnega odbora?

— (Iz Trsta) se nam piše: V dokaz, da je bil Trst s prva le slavjansk, je porabil J. Godina-Verdelski v svoji knjigi „Zgodovina Trsta in njegove okolice“ tudi starodavna imena raznih ulic in planjav tega mesta, ki so čisto slavjanska (n. pr. Kovaz, Jaszizza, Corita, Briz, Travnar, Kopa, Holavka itd.), in se nahajajo v tako imenovanem starem mestu, pristavlja se sicer ob enem svoje prorokovanje, da brž ko bodo nek gospodje zvedeli, da so ta imena slavjanska, se bodo na vso moč trudili, da pridejo namesto njih italijanska. Kakor smo čitali te dni v časniku „Adria“, je res uže zdaj namen tistih gospodov, nasvetovati magistratu premembo omenjenih slavjanskih imen za italijanske. Oni jim pravijo „nomi arrendi.“ — Dobro je vendar, da ostane vsaj nek spominek po zgoraj imenovani knjigi. Proti preveliki moči ne moremo Slavjani nič opraviti. Pauper ubique jacet!

— (Popravek.) V zadnji številki je v polovici natisnenih listov ostala tiskarska pogreška v naslovu prvega članka. Namesto „ministerstvo“ mora se čitati „novinarstvo“.

Razne vesti.

* (Zaročnica kneza Milana), gospodična Kecko je po materi, rojeni kneginji Sturdza, v rodu z vsemi moldavskimi gospodarji zadnjih dveh desetletij, tudi z Ghika in Vogorides, tudi z baronom Sina. Z raskim kancelarom Gorčakovom je tako v rodu, da ima Gorčakov sin nekovo rojeno Sturdza, sestričino Milanove neveste. Njeno veliko premoženje, 6 milijonov rubljev, je večidel v posestvih v Rumuniji in južnej Rusiji. Jesen bode poroka.

* (Srbija) ima 1 milijon in 319.000 duš. Vsak mož je od 20. do 50. leta vojak, torej Srbi lahko postavijo čez 200.000 mož na noge proti Turku.

* (Na vseh zagrebških ljudskih šolah) je bilo letos 1222 učencev in učenk.

Koliko v Ljubljani, naj nam izračuni tukajšnji šolski list.

* (Požari v Rusiji.) Blizu Peterburga je konec meseca julija gorel velik brezov gozd več dni in ga je zgorelo 50 kvadratnih vrst. Gasilo je 500 kmetov in dva regimanta vojakov.

Naznanilo.

Ker mi od raznih strani prihajajo naročbe na mojega brata pesni, jaz pak zaradi bolehnosti in raznih opravil ne morem prevzimat razpošiljanja, prosim vse čestite domoljube, naj pošiljajo svoja naročila „Narodni tiskarni“ v Ljubljani ali knjigotržcem v večjih mestih, kateri radovoljni prevzemo ta posel.

Ob enem pak moram povedati gg. Blažu Matku in Tomažu Romihu, stud. phil. v Gradci, da sta mi po njih naročena in, kot zahtevano na poštno povzetje poslana odtisa bratovih pesnij posled določene 14 dnevnega obroka se zopet vróčila s poštno opazko: „wurde nicht behoben.“ Kaj sta namerjala ta gospoda, ne znam; le to se osemelujem njima objaviti, da mi še svojo naročbo nijsta napravila niti veselja niti koristi. —

V Ljubljani 7. avgusta 1875.

Jos. Cimperman.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenca in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriceval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spricevali profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spricevalov.

Spricevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852

Revalescière du Barry v mnogih slučajih na gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in čel. mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletna i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.
Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry zestransko, najbolje spricevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.
Montona, Istra.
Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
Spricevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti ni mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry po polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.
St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedes let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanju i hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni boletini in pretresu čutnic.
Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na seni, gledé hrane.

V piehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., Revalescière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. a 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 5, v Ljubljani Ed. Kahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Ameriku Diechtl & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Moric, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in spicerjakihi trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah, kakor tudi ali povzetjih.

Dr. Fr. Lengila Brezova mast ali balzam.

Uže vegetabilni sok sam, ki kaplje iz breze, ako se drevo navrtja, je od pamtiveka znan, da je najznamenitejšje lepotično sredstvo; ako se pak ta sok po značevem predpisu pripravlja kemičnim pōtem v balzam, takrat še le dobi skoro čudotvorno moč. Se li namaže n. pr. zvečer obraz ali koža, olupi se uže takoj drugo jutro koža, ki postane vsled tega bela in njezna.

Ta balzam lika v obliči vse gube in kozave lise, ter mu podeli mladostno barvo. Koža postane bela, njezna in čvrsta; kmalu izginejo i pēge, žolnine, ogerce, nosna rudičina, zakažni črvi in vse druge nesnage kože. Cena 1 lončka s priloženim navodom 1 gold. 50 kr., po pošti 10 kr. več. Da Dunaji pri g. Filipu Neustein-u, lekarji, na voglu: „Planken- und Spiegelgasse“; dalje ga prodaje še v Gradcu: H. Kiehauser, Sporgasse; v Zagrebu: S. Mittelbach, droguist.

(241—5)

Tržne cene

v Ljubljani 7. avgusta t. l.

Pšenica 5 gld. 10 kr.; — reš 3 gld. 50 kr.; — ječmen 2 gld. 50 kr.; — oves 2 gld. — kr.; — ajda 2 gld. 80 kr.; — prosó 2 gld. 70 kr.; — koruza 3 gld. 50 kr.; krompir 1 gold. 50 kr.; — fižol 5 gld. — kr.; masla funt — gld. 51 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 40 kr.; — špeh povojen — gold. 44 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 22 kr.; svinjsko meso, funt 27 kr.; — sena cent 1 gld. 10 kr.; — slame cent 1 gld. 10 kr.; — drva trda 6 gold. 60 kr.; — mehka 4 gld. 80 kr.

Dunajska borza 9. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovoih	70 gld. 80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	10
1860 drž. posojilo	112	40
Akcije narodne banke	932	—
Kreditne akcije	26	—
London	111	35
Napol.	8	91
C. k. cekini	5	28
Srebro	101	25

Tužci.

8. avgusta:

Evropa: Wenzl iz Trsta. — Noli iz Celja.
Marburger iz Trsta. — Koman iz Sežane. — Teco iz Trsta.
Pri Stonu: Pečar iz Novega mesta. — Böhm iz Dunaja. — Rus iz Znojma. — Hirsch iz Dunaja.
Hoholzer iz Kočevja.
Pri Mateti: Keller iz Dunaja. — Dragovina iz Trsta. — Leč iz Trebovia. — Pichler iz Dunaja.
dr. Kajal iz Karina.

Janez Vičič,

Dober kup kakor pri razprodaji,

10 do 25% pod fabriško ceno

na debelo in drobno.

Vrnivši se iz Dunaja, kjer sem veliko najnovejšega

kramarskega blaga

nakupil, priporočam še posebno moje vedno in prav veliko zalogo kambiaka, pavolnatih, platnenih, volnatih in svilnatih rut.

Ker vedno velike in dober kup partije in tudi veliko blaga pri razprodajah (Ausverkauf) kupim, zamorem tudi zmirom po zgoraj omenjeni ceni prodajati.

Z posebnim spoštovanjem

(268—1)

J. Vičič, glavni trg v Ljubljani.

trgovec v Ljubljani.

na debelo in drobno,

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolij.

lekarnja v Ljubljani, na dunajске cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda

in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in usne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetec gria in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kdor ga enkrat poskusi, dal mu bude gotovo prednost, vzile vsim enakim izdelkom. I steklenica 60 kr., 1 skatija 40 kr.

Rbje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkrusno in ne slabodiseč, i originalna steklenica 80 kr.

Pravi sagljičev pulver. Nareja se z čiste kamnihi tvarin. I skatija 80 kr., 1 tucat skatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinoško žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisađih, zoper večino boleznij, posebno za vsakotvrstne rane itd. I steklenica 40 kr.

Eikisir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni liker. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. I steklenica 80 kr.

Glycerin-Creme. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. I flacon 30 kr.

Laucaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, njezna in mehka, se jej daje prednost pred vsimi umivalnimi vodami, lepotilem in lepotilnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. I steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izklinčljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, kateroj podeli izvorno bliskost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. I paket 10 kr., 1 skatija 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih izlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. I steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se boje radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivo sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajoče se mrzlico. I steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vracajočoj se pošto proti poštnemu povzetu. (132—77)